

lobby, lokaal

Jaarverslag 2023

Inhoudsopgave

- / INLEIDING
- 3 Een jaar van verandering
- 5 Lobbyen is al lang niet meer alleen voor professionals

- / ORGANISATIE
- 7 Over Lobby Lokaal
- 8 Organisatieontwikkeling in 2023
- 9 Over de organisatie

- 10 IN 2023...

- 11 LOBBYINFORMATIE

- 13 LOBBYTRAININGEN

- / FINANCIËN
- 14 Transitie
- 15 Algemeen beeld van financiën 2023
- 16 Jaarrekening

- 18 DANKWOORD

2023

Inleiding

EEN JAAR VAN VERANDERING

2023 was een turbulent jaar, maatschappelijk en voor Lobby Lokaal. Maatschappelijk stond de democratie hoog op de agenda. Met bestaanszekerheid en goed bestuur als belangrijke maatschappelijke thema's, maar ook de rechtsstaat die nog verder onder druk is komen te staan.

Het laat zien waarom het werk van Lobby Lokaal zo belangrijk is en dat er een belangrijke rol is voor organisaties die zich bezighouden met het

democratisch zelfvertrouwen in de samenleving. Voor Lobby Lokaal was 2023 een transitiejaar. Het was het jaar dat we ons liefdevolle ouderlijk huis van Wallaart & Kusse verlieten en op eigen benen gingen staan.

Toch sluiten we het jaar met trots af en in dit jaarverslag lees je over onze successen. Die we aan Mara van Waveren te danken hebben. Met als hoogtepunt de publicatie van haar boek; *Lobbyen kun je leren*.

2023 was ook een jaar van verandering en reflectie.

We namen afscheid van een aantal bestuursleden en mochten vier nieuwe bestuursleden welkom heten.

Daarnaast namen we de tijd om stil te staan bij de impact die we met Lobby Lokaal willen maken en aan welke maatschappelijke verandering we willen bijdragen. Zo hebben we onze stichting weer een onderhoudsbeurt gegeven, waardoor we de komende jaren met de juiste focus aan onze missie kunnen werken.

Hartelijke groet,

Job van den Assem

Tino Wallaart

Inge Polstra

Bert Fraussen

Willemein van Leeuwen

LOBBYEN IS AL LANG NIET MEER ALLEEN VOOR PROFESSIONALS

Sinds 2018 hou ik, Mara van Waveren, me bezig met burgerlobby. Een term die in die tijd alleen in het Engelse boek *Lobbying for Change* van Alberto Alemanno voor kwam, maar die je verder nooit hoorde. Dit jaar viel het me opeens op dat wij niet meer de enige zijn die de term gebruiken. Zo schreef de [NOS](#) over burgerlobby bij de landelijke verkiezingen en [Radio 1](#) betitelde de winnaar van de Marga Jacobs Milieuprijs als burgerlobbyist. Het idee dat lobby niet is voorbehouden aan bedrijven en organisaties, maar ook aan burgers begint door te dringen bij steeds meer mensen.

Zo ook in de wetenschap. Na een gesprek met de Universiteit van Amsterdam besloten zij onderzoek te doen naar burgerlobby. Dit jaar publiceerden Ellis Aizenberg, Hannah Werner en Sharon van Geldere één van de eerste wetenschappelijke artikelen over burgerlobby. Zij onderzochten het effect van het faciliteren van burgerlobby op het vertrouwen van burgers in de democratie.

Wat blijkt? Het vertrouwen in de democratie groeit wanneer de gemeente inspraak en tegenspraak van burgers faciliteert en vooral wanneer zij actief luistert. Dit effect is zelfs te zien onder burgers die het niet eens zijn met de uiteindelijke beleidskeuze van de gemeente.

'burgerlobby'

En het besef dat burgerlobby ook voor burgers is dringt steeds meer door bij burgers zelf. **In de afgelopen 6 jaar hebben we bijna 1700 mensen getraind en geadviseerd.** Allemaal mensen die zich inzetten voor een betere wereld en doorhebben dat je daarvoor de politiek nodig hebt. Mensen die strijden voor biodiversiteit door in te zetten op ander maaibeleid of mensen die strijden tegen armoede door in te zetten op een andere berekening voor de toekenning van een stadspas of mensen die strijden voor gelijkwaardigheid door in te zetten op fysieke toegankelijkheid van het gemeentehuis.

Zo kan ik nog wel honderd voorbeelden noemen van mensen die zich inzetten voor iets dat ze heel belangrijk vinden. Ze hebben een goed idee of vinden dat het anders moet. Niet alleen voor zichzelf, maar juist ook voor andere mensen.

Het liefst zouden we al deze mensen willen helpen. In 2023 gaven we weer veel trainingen en advies, maar we bereikten zeker niet iedereen. Daarom ben ik heel erg trots dat het boek *Lobbyen kun je leren* in 2023 uit is gekomen. Het is te koop in de boekwinkels en daarmee verspreiden we het idee dat lobby niet alleen voor bedrijven is, maar juist ook voor burgers door grote delen van het land.

Want, je hebt meer macht dan je denkt!

Mara van Waveren
Directeur Stichting Lobby Lokaal

Organisatie

OVER LOBBY LOKAAL

Stichting Lobby Lokaal vindt dat iedereen invloed moet kunnen uitoefenen op zijn omgeving en moet kunnen lobbyen op lokaal niveau. Politici en bestuurders kunnen alleen goede besluiten nemen als iedereen zijn belangen kan behartigen.

Lobby Lokaal zet zich daarom in om lobbyen toegankelijk te maken voor lokale initiatieven met weinig (sociaal) kapitaal die zich inzetten voor groen, cultuur, jeugd, gezondheid en sociale cohesie op gemeentelijk niveau.

Dat doen we met trainingen, ondersteuning, advies en het delen van informatie.

1 / Lobbyinformatie

2 / Lobbytraining

3 / Lobbyspreekuur

4 / Lobbyhulp

ORGANISATIEONTWIKKELING IN 2023

Stichting Lobby Lokaal is in 2017 opgericht als initiatief van Wallaart & Kusse BV. De stichting is altijd een onafhankelijke organisatie geweest, maar werd de eerste vijf jaar (financieel) ondersteund door Wallaart & Kusse BV. Al deze afspraken lagen vast in een [overeenkomst](#). Deze regeling heeft ervoor gezorgd dat Lobby Lokaal een vliegende start had. Zo konden we gelijk diensten aanbieden voor initiatieven met weinig budget en was er voldoende ruimte voor het ontwikkelen van workshops en lobbyinformatie, zonder afhankelijk te zijn van fondsenwerving.

**lobby =
middel**

In die vijf jaar hebben we ons ontwikkeld van een organisatie die voornamelijk pro deo lobbyadvies biedt naar een organisatie die lobby als methode gebruikt om het democratisch zelfvertrouwen van mensen te vergroten. Lobby blijft voor ons de oorsprong van de organisatie, maar is niet langer het doel maar een middel.

Dit vraagt om een aantal veranderingen in de organisatie. Zo hebben we in 2023 een aantal nieuwe bestuursleden gevonden die zich betrokken voelen bij deze missie, zijn we van start gegaan met het opstellen van een nieuwe langetermijnstrategie (afronding in 2024) en hebben we de basis van onze samenwerking met Wallaart & Kusse BV anders vormgegeven (zie hoofdstuk financiën). In het financieel jaarverslag gaan we hier verder op in.

OVER DE ORGANISATIE

De stichting heeft een vijfkoppig bestuur dat vier keer per jaar bijeen komt.

Het bestuur bestond in 2023 uit:

- Job van den Assem (voorzitter)
- Inge Polstra (penningmeester)
- Tino Wallaart (secretaris)
- Bert Fraussen (algemeen bestuurslid)
- Ilze Smit (algemeen bestuurslid)

Voor hun werkzaamheden krijgen de bestuursleden niet betaald (onbezoldigde functie). Het bestuur bepaalt de koers van de Lobby Lokaal.

De werkzaamheden binnen de stichting worden aangestuurd en deels uitgevoerd door de directeur: Mara van Waveren. Daarnaast huren wij trainers en adviseurs in wanneer dat nodig is.

In 2023...

- hebben we **270** nieuwe burgerlobbyisten opgeleid
- gaven we webinars en lezingen over burgerlobby voor meer dan **500** mensen
- zijn er **197** lobbyboeken verspreid
- hebben we **19** trainingen gegeven
- waren we **6** keer in de media
- hielpen we **58** organisaties:
- waarvan in elk geval **35** op het thema gezondheid, **13** op het thema cultuur, **7** op het thema jeugd, **2** op het thema sociale cohesie en **1** op het thema groen.

enkele cijfers

Lobbyinformatie

Om te kunnen lobbyen moet je weten hoe de gemeente werkt. Daarvoor heb je informatie nodig. Lobby Lokaal maakt deze informatie toegankelijk voor iedereen. We schreven 5 jaar geleden twee kleine handboeken over lobby. Deze worden nog altijd digitaal opgevraagd en gebruikt voor trainingen. Maar daarmee bereiken we maar een beperkt aantal mensen.

Eén van onze wensen was daarom om een echt handboek voor burgerlobbyisten te schrijven. Een boek dat je kan kopen in de boekwinkel en daarmee veel meer mensen bereikt. Die wens kwam in 2023 uit. In september kwam *Lobbyen kun je leren* uit.

Het boek was ook een mooi haakje om het in de media te hebben over burgerlobby. In 2023 kon je ons horen, zien of lezen op:

/ [Radio 1](#): 'Lobbyen kun je leren'

/ [Tijd voor Max](#)

/ [Vice](#): 'Waarom je meer politieke macht hebt dan je denkt'

/ Interview in de Vriendin (magazine)

/ [Radio 1](#): 'Iedereen kan lobbyist worden'

Daarnaast kwamen we op voor het recht om in te spreken in de gemeente Amsterdam middels een opinieartikel in het [Parool](#): '*Betrokken burgers leg je geen spreekverbod op, die geef je een bedankje*'.

Lobbyen kun je leren

Lobbytrainingen

In 2023 hebben we **2 gratis open trainingen** georganiseerd. Daarnaast hebben we **19 trainingen** gegeven aan de vrijwilligers van professionele maatschappelijke organisaties. Zij wilden hun achterban extra steun bieden bij de lokale lobby en kopen daarom trainingen bij ons in.

“Een echte eye-opener voor de besturen van de speeltuinen. Samen inzetten op de lobby dat is waar zij zich nu voor gaan inzetten, dit in plaats van individueel het belang van de speeltuinen onder de aandacht brengen bij de gemeente” aldus Sandy dos Reis van Buurt- en speeltuinwerk Rotterdam.

Een vrijwilliger van COC Regio Nijmegen zegt: “Na deze training begreep ik beter wat de dynamiek tussen verschillende rollen in de gemeente waren. Dit werd uitgelegd met theorie, maar ook veel praktijkvoorbeelden. Doordat we de training met een groep volgden vanuit verschillende organisaties, hadden we ook veel aan elkaars kennis en inzichten. Het was een gezellige en leerzame dag!”

Financiën 2023

TRANSITIE

In 2023 kreeg Lobby Lokaal niet langer steun van Wallaart en Kusse BV. Concreet betekende dit dat Lobby Lokaal een andere manier heeft gezocht om de ondersteuning van de stichting te bekostigen.

Per 1 maart 2023 heeft Lobby Lokaal een overeenkomst met Mara van Waveren om op te treden vertegenwoordiging van Lobby Lokaal en uitvoering van de missie en visie in de functie als directeur. Daaronder valt ook het zorgdragen voor de financiën van de stichting.

Daarnaast sluit Lobby Lokaal overeenkomsten met diverse personen die in staat zijn om de opdrachten, zoals trainingen en adviezen, uit te voeren.

ALGEMEEN BEELD VAN FINANCIËN 2023

Stichting Lobby Lokaal wordt gefinancierd uit de verkoop van diensten aan professionele organisaties met een achterban van vrijwilligers en de eventuele bijdragen van fondsen.

In 2023 heeft de stichting een stabiel financieel jaar gehad. Over het hele jaar kan worden opgemerkt dat de omzet lager is uitgevallen dan begroot.

Dit kan aan twee zaken worden toegeschreven. Ten eerste was er tijd nodig voor organisatorische veranderingen. Die tijd konden we niet besteden aan het acquireren van nieuwe opdrachten, waardoor de omzet wat is achtergebleven. Ten tweede is Lobby Lokaal betrokken binnen een project met veel partners. Doordat er binnen het project vertraging ontstond, kon Lobby Lokaal de geplande werkzaamheden nog niet uitvoeren in 2023. Deze opdracht gaat gelukkig niet verloren, maar zal in 2024 worden uitgevoerd.

We hebben bij de herinrichting van onze financiën de inkomsten en uitgaven zeer sterk aan elkaar gekoppeld. Deze aanpak en ons opgebouwde eigen vermogen hebben ervoor gezorgd dat we ondanks de lagere omzet geen grote verliezen hebben geleden en gezond 2024 in kunnen.

JAARREKENING

BATEN EN LASTEN OVERZICHT

LASTEN	Begroot	Gerealiseerd
Organisatie	€ 2.650	€ 4.210
Communicatiekosten stichting	€ 1.250	€ 350
Uitvoering trainingen, advies en projecten	€ 27.500	€ 24.218
Onvoorzien	€ 2.210	€0
TOTAAL	€ 39.000	€ 28.778

BATEN	Begroot	Gerealiseerd
Inkomsten uit verkoop boek	0	€ 651
Inkomsten trainingen en advies	€ 25.000	€ 17.306
Projecten	€ 14.000	€ 10.391
TOTAAL	€ 39.000	€ 28.348

JAARREKENING

BALANS

Activa	31-12-2023	01-01-2023
Bank	€16.694	€12.123
Debiteuren	€10.929	€7.480
Vordering BTW	€0	€362
Oplopende activa	€0	€33
Passiva		
Eigen vermogen	€19.568	€19.998
Crediteuren	€7.114	€0
Overlopende passiva	€0	€0
Vooruitgefactureerde omzet	€0	€0
BTW Q4	€941	€0

WINST EN VERLIESREKENING 2023

Opbrengsten 2023	€28.348
Kosten conform cash	€28.778
Tekort 2023	-€430

Jaarrekening opgemaakt door Frisse Blom B.V.

Dankwoord

Graag bedanken we alle mensen die zich het afgelopen jaar hebben ingezet voor Lobby Lokaal. Zoals alle mensen die we mochten bevragen over lokaal lobbyen, hun gemeente en de burgerinitiatieven.

We danken ook alle raadsleden die iets wilden vertellen bij de trainingen. En tot slot danken we alle mensen die met ons mee hebben gedacht en ons hebben geholpen bij de ontwikkeling van de stichting. Alleen met al deze steun kunnen wij ons werk doen voor de burgerlobbyisten in het land.

dank!

lobby, lokaal

Jaarverslag 2023